

Ilustrace magisterského programu CASE o podnikání řízeném udržitelností - 25 projektů v servisním učení a jiné inovativní projekty

Dodatelné pro soubor prací 6 (WP6) – Piloty: Příprava a zavedení mezidisciplinárních pilotů: výzvy pro regionální udržitelnost – Výsledek 9

Autoři: Gabriela Schaad a Johan Boman (University of Gothenburg, Švédsko)

Další přispěvatelé: Michael Ambros (University of Natural Resources and Life Science, Vídeň, Rakousko), Johanna Bernhardt (Terra Institute, Brixen, Itálie), Petra Biberhofer a Christian Rammel (Vienna University of Economics and Business, Vídeň, Rakousko), Lisa Bockwoldt, Marco Rieckmann and Mara Bauer (University of Vechta, Německo), Claudia Lintner and Susanne Elsen (Free University of Bolzano, Itálie), Petra Bernatíková, Bohuslav Binka, Jan Činčera, Eva Fraňková a Ester Koňářová (Masaryk University, Brno, Česká republika), Mikael Olsson (University of Gothenburg, Švédsko), Eva Lundgren (Ekocentrum Foundation, Göteborg, Švédsko), Kathrin Brunner (Wiener Stadtwerke Holding AG, Vídeň, Rakousko), Michal Medek (Environment Centre Kapraluv, Brno, Česká republika)

18. prosince 2017

This project is
financed by the
Erasmus+ Programme

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Tato publikace je dostupná v angličtině, němčině, švédštině, italštině a češtině. Pro každý jazyk je dostupná elektronická verze na Knowledge Platform: <https://www.case-ka.eu/knowledge-platform/>

Úvod

Toto shrnutí představuje výsledek číslo 9 projektu Competencies for a Sustainable Socio-Economic Development (CASE), jak je popsáno v návrhu projektu. Shrnutí zahrnuje 25 projektů v servisním učení či jiných inovativních projektů, které představují magisterský program CASE v podnikání řízeném udržitelností. Tyto projekty byly zpracovány na partnerských univerzitách CASE a vztahují se k obsahům šesti tematických bloků, jak vidíme na obrázku 1, a jednotlivým modulům pro magisterský program CASE, jak vidíme na obrázku 2. Tyto projekty spojují partnery CASE s regionálními společenskými aktéry z firem, veřejné správy či NNO a dávají tak studentům příležitost pracovat s řešením reálných problémů ve spojitosti s místními výzvami udržitelnosti v různých ekonomických sektorech.

Tematické bloky
1 Udržitelný socioekonomický rozvoj
2 Udržitelná a sociální inovace
3 Podniky řízené udržitelností
4 Udržitelná prostředí institucí a sítě mnoha zainteresovaných osob
5 Osobní rozvoj a koučování
6 Jednotlivé oblasti zájmu pro specializaci

Obrázek 1: Šest tematických bloků magisterského programu

Když jsme spouštěli projekt CASE, zaměřovali jsme se na pedagogiku servisního učení, která se zdá být jednou z nejslibnějších metod na propagaci vzdělání pro udržitelný rozvoj. Proto návrh projektu vyjadřuje záměr představit 20-25 nejlepších praktických příkladů inovativních regionálních projektů v servisním učení.

Během projektu však projektový tým rozšířil svou perspektivu, aby získal lepší pochopení různorodosti vzdělávacích metod a díky testování široké škály způsobů spolupráce pro mezidisciplinární výuku a učení v pilotní fázi (WP6, viz Ambros et al., 2017) vznikl více mnohostranný obraz projektů, které byly vypracovány na rozhraní vědy a společnosti.

“Toto jsou projekty, které vytváří nějakou hodnotu, nejen v rámci vašeho studia, ale i za jeho hranicemi. Můžete si to vyzkoušet, otestovat své schopnosti, být seznámen s pracovním životem a rozvinout své vlastní projekty.” Student magisterského programu, sociální design, University of Applied Arts Vídeň

Ve výsledku bylo rozhodnuto, že je třeba rozšířit záběr. Mimo projekty pro servisní učení identifikoval výzkumný tým i jiné, vysoce inovativní projekty, které využívají různé formáty spolupráce. Ty se

vztahují k různým modulům a mohou odrážet rozsah a rozmanitost mezidisciplinárních projektů, které tento magisterský program může podněcovat a podporovat. Stejně jako v případě formátu servisního učení podporují tyto další projekty rozvoj kompetencí pro podnikání řízené udržitelností (systémové kompetence, mezilidské kompetence, strategické kompetence, normativní kompetence a anticipační kompetence) v několika dimenzích (Ambros et al., 2017). Mimo jiné jsou také vylepšovány akční kompetence, znalosti a dovednosti pro udržitelný rozvoj. Poskytnutí příkladů jiných inovativních projektů se proto zdá velice zajímavé a relevantní pro pochopení toho, k jakým inovativním výsledkům může mezidisciplinární výuka a učení vést. Z tohoto důvodu byl katalog projektů rozšířen tak, aby také zahrnoval mimo jiné i podnikatelské projekty, projekty sociálního podnikání a projekty eko-sociálního designu. Většina těchto projektů je založena na inovativních prvcích řešení problémů pro partnery z byznysu, veřejné správy či NNO a všechny projekty zastávají nové aplikované metody pro spolupráci univerzit a podniků.

Další sekce krátce vysvětluje různé projekty, jejich účel a vztah s magisterským programem CASE o podnikání řízeném udržitelností (obrázek 2).

CASE-Master program on Sustainability-driven Entrepreneurship					
Target: Fostering competencies for sustainability-driven Entrepreneurship to support a sustainable socio-economic transformation in society					
Target Group: All students interested in Sustainability-driven Entrepreneurship/Intrapreneurship					
Bridging courses					ECTS
Semester 1	1.1 Transformation and Sustainability	1.2 Sustainable Economy	1.3 Interactions in multi-scales	5.1 Personal Development and coaching 1	30
	Transformation and Sustainability	Sustainable Economy	Interactions in multi-scales		
	First Week Challenge - Defining 'Sustainability-driven Entrepreneurship'	Excursions to Pioneers	Regional Sustainability Challenge - 1/2		
Semester 2	3.1 Pioneers of Sustainability: Intra- and Entrepreneurship	3.2 Sustainable Organisation and Management	2.1 Processes and Management of Innovation	5.2 Personal Development and coaching 2	30
	Pioneers of Sustainability: Intra- and Entrepreneurship	Sustainable Organisation and Management	Processes and Management of Innovation		
	Impact	Finance	2.2 Regional Sustainability Challenge 2/2		
Semester 3	4.1 New institutional settings and Multistakeholder networks	6.1 Elective Courses for specialization	6.2 Regional Hot Spots and thematic challenges	5.3 Personal Development and coaching 3	30
	New institutional settings and Multistakeholder networks	Elective Courses for specialization OR Internship	Regional Hot Spots and thematic challenges		
Semester 4	4.2 Multistakeholder conference	6.3 Internship	5.4 Master Thesis		30
	Multistakeholder conference	Internship OR Elective Courses for specialization	Master Thesis		

Obrázek 2: Přehled modulů a kurzů šesti tematických bloků magisterského programu (Biberhofer a Bockwoldt, 2016, s.18).

Projekty v servisním učení

Hlavní typ projektů, který zde představíme, se řídí pedagogikou servisního učení. Studenti se učí a rozvíjejí působením ve specifických projektech, které plní potřeby komunit a zasazují své osobní zkušenosti do prostředí akademického vzdělávání, kde mohou nad svou činností přemítat. Servisní učení tedy spojuje disciplinární a formální vzdělávání s neformálním vzděláváním ve službě pomocí úvah. Když se projekt v servisním učení řízený udržitelností zavede se zkušebním partnerem, studenti se mohou opravdu ponořit do reálného světa byznysu. Učí se sebeurčeným způsobem v mezioborovém prostředí a spolupráci s vrstevníky, mentory a příkladovými osobnostmi. Proto servisní učení zahrnuje výuku založenou na zkušenostech a spojuje podniky a jiné relevantní společenské aktéry s institucemi vyššího vzdělávání (HEI).

Projekty v servisním učení se vztahují k modulům 1.3 a 2.2, výzva pro udržitelnost v regionech 1 & 2, obrázek 2. V modulu 1.3 studenti navrhují a rozvíjejí regionální projekty v servisním učení v týmech a ve spolupráci s byznysovými partnery na základě identifikovaných výzev pro udržitelnost. Na základě konceptu, který byl vyvinut v tomto modelu, a feedbacku od zainteresovaných osob studenti pracují na zavedení svého projektu v servisním učení v regionálním kontextu. V modulu 2.2 budou mít studenti možnost využít mezioborového vzdělávacího prostředí a budou se muset vypořádat s „reálnými problémy“ spolupráce mezi vědou a společností.

Příklady projektů v servisním učení byly přebrány z kurzů „Výzvy udržitelnosti“ ve Vídni, „Komunikace v korporátní udržitelnosti“ ve Vechtě a z Meziuniverzitní studentské soutěže MUNISS v Brně.

Podnikatelské projekty

Podnikatelské projekty se zaměřují na podnikání řízené udržitelností a podněcují studenty k tomu, aby rozjeli svůj vlastní podnik a přispěli tak k udržitelnému socio-ekonomickému rozvoji. Podstatou těchto projektů je proměnit prvotní nápady studentů, které jsou řízené udržitelností, v obchodní model, ideálně v rámci mezioborovosti. Díky tomu se lze vypořádat s reálnými problémy obchodním přístupem. Během tohoto inkubačního procesu jsou studenti doprovázeni experty, kteří slouží jako mentoři nebo koučové a zažívají tak, jaké to je být podnikatelem v chráněném, hravém, ale realistickém prostředí.

“Studenti si uvědomují, že podnikatelství je emoční. Nejde jenom o výpočet čísel nebo o to, jestli vám to vynáší.” Učitel, University of Gothenburg

Podnikatelské projekty se vztahují k tematickému bloku 5, obrázek 1, a modulům 5.2 a 5.3 – Osobní rozvoj a koučování, obrázek 2. Modul 5.2 doprovází druhý semestr, konkrétně modul 3.1, který se zaměřuje na základy podnikání a zaměstnanců, kteří jako podnikatelé přemýšlejí (intrapreneurship), přičemž je oboje řízeno udržitelností. V modulu 5.2 se podniknou první kroky k vytvoření vlastního podniku řízeného udržitelností. Studenti zvolí nejlepší nápad, který odpovídá jejich osobním motivacím a rozvinou jej do detailního podnikatelského záměru s odpovídajícím podnikatelským modelem. Hlavní aktivitou modulu 5.3 (3. semestr) je rozvinutí obchodního plánu, který bude stavět na podnikatelském modelu, který byl vypracován v druhém semestru.

Příklady projektů pocházejí z kurzů „Startovní dráha pro výzvy udržitelnosti“ ve Vídni a „Fair trade oblečení vyrobeno v Číně“ ve Vechtě.

Projekty v sociálním podnikání

V projektech v sociálním podnikání si studenti jako partnera volí neziskové organizace, sociální služby anebo sociální podnik. Hlavním cílem je dát studentům základ pro nové zaměření a uvažování, stejně tak jako nástroje pro organizaci a management udržitelného rozvoje pomocí sociální inovace a podnikání. Studenti nejdříve popíšu a analyzují konkrétní společenské problémy, které adresuje jejich partner. Pak řeší pomocí podnikatelských metod konkrétní úkol, na kterém se s partnerem dohodnou. Záměrem je najít nová řešení společenských problémů a podnítit změnu pomocí sociální inovace a sociálního podnikání, což vede k vyššímu blahobytu, kvalitě života a zlepšeným sítím kontaktů.

Projekty v sociálním podnikání jsou spojeny s tématickým blokem 2, Udržitelná a sociální inovace, obrázek 1. Na začátku modulu 2 je poskytnut úvod k základnímu pochopení řízení inovací, speciálně pak k inovaci řízené udržitelností. Jsou analyzovány koncepty jako sociální, ekologická a institucionální inovace a jejich propojení se startupy řízenými udržitelností. Vybrané příklady projektů jsou vybrány z kurzu „Sociální inovace a podnikání“, který se koná v Göteborgu.

Projekty v udržitelném managementu

Způsob uspořádání daného projektu v udržitelném managementu je založen na skutečném podniku řízeném udržitelností, se kterým má zkušenosti obchodní partner. Koordinátoři kurzu spolupracují s prostředníkem, aby společně rozpracovali popis projektu a vhodné úkoly na základě výzev pro podnik, které poskytne partner. S pomocí kurzového materiálu a vlastního výzkumu je úkolem pro týmy studentů navrhnout inovativní řešení pro problémy zmíněné v zadání. Studenti pak svá řešení představují ve třídě a prostředník pak tato navržená řešení zkompile a představí obchodnímu partnerovi. Kromě feedbacku od učitele obdrží studenti také feedback od prostředníka, který jim sdělí, jak jejich řešení přijal obchodní partner.

“Poskytlo nám to lepší porozumění toho, jakým výzvám musí čelit firmy v dnešní společnosti. Jelikož jde o reálný případ, máte pocit, že je učení víc relevantní a cítíte se blíže věcem, se kterými byste se mohli setkat ve své budoucí práci.” Student, Korporátní udržitelnost, Göteborg

Projekt v udržitelném managementu by se měl ideálně spojit s Modulem 3.2 Udržitelná organizace a management, obrázek 2. Tento modul představuje organizační struktury se zaměřením na transparentnost, participativní procesy rozhodování a vlastnictví zainteresovaných osob. Podobný přístup lze aplikovat na management projektů, procesů a změny všeobecně. Pozornost, která se věnuje lidem a jejich jednotlivým rolím je stejně tak důležitá jako orientace na výsledky. V doprovodném modulu „Finance“ se studenti seznámí se základy účetnictví, controllingu a risk managementu, přičemž je bráno v úvahu, že finance jsou klíčovým prvkem každého obchodního modelu. Prezentovaný projekt vypracovali studenti kurzu Korporátní udržitelnost v Göteborgu.

Projekty v eko-sociálním designu

Eko-sociální design není jenom o více ekologicky efektivních výrobcích a službách, ale snaží se i o konání společenského dobra a zajištění dobrého života s méně materiálními věcmi. Eko-sociální projekty jsou mezioborové projekty, které vytváří studenti, a jsou často zpracovávány ve spolupráci s několika zainteresovanými osobami. Projekty by měly být schopné efektivně přistoupit k současným problémům a/nebo se podílet na navržení konkrétních praktik a vizí pro budoucnost.

Ústřední výzvou projektů je „Dobrý život pro všechny – umožněn a usnadněn excelentním designem.“

Projekty v eko-sociálním designu mohou být spojeny s modulem 6.1 Volitelné kurzy pro specializaci, kde mají studenti možnost si vybrat svou oblast specializace, obrázek 2. Tento modul umožňuje studentům si vybrat kurzy, které jsou nejvíc relevantní pro jejich koncepty řešení, a doporučujeme, aby toto studenti spojili se svým tématem diplomové práce. Je všeobecně doporučeno využít volitelných kurzů pro zaměření na regionální příležitosti a výzvy.

Uvedené příklady projektů byly prezentovány jako závěrečné práce v programu Eko-sociálního designu na Fakultě designu, Free University of Bolzano.

Případové studie o aktivních občanech

Cíl případových studií „Aktivní občané očima studentů“ je obeznámit studenty s praktickými příklady aktivních občanů, kteří se zapojili do řešení environmentálně problematických případů. Tyto případy jsou nejčastěji spojeny s místní správou v regionech, městech či vesnicích. Studenti spolupracují s místními NNO, státní správou a jinými zainteresovanými osobami za účelem získat hlubší pochopení environmentálně problematických případů.

Tyto případové studie mohou být spojeny s Modulem 6.1 Volitelné kurzy pro specializaci, které jsou blíže popsány pod výše uvedeným titulkem „Projekty v eko-sociálním designu“. Příklady případových studií z kurzu „Aktivní občané očima student“ byly získány z Brna.

Níže uvedený rejstřík zmiňuje 25 příkladů inovativních studentských projektů, které ilustrují rozmanitost formátů spolupráce, které jsou dokumentovány ve WP6 pro společný magisterský program CASE v Podnikání řízeném udržitelností.

Zdroje

Bernhardt, J., Schaad, G., et al. (2017) Joint CASE Report on Cooperation between higher education institutions and companies and Evaluation of regional pilots. Deliverable of Work Package 5 (WP5) – Cooperation: Cooperation between higher education institutions and companies. Deliverable of Work Package 6 (WP6) – Pilots: Preparation and implementation of the trans-disciplinary pilots: the regional sustainability challenges. University of Natural Resources and Life Science, Vídeň, Rakousko.

Biberhofer, P., Bockwoldt, L., et al. (2016) Joint CASE Report on Content and Methods for the Joint Master Program on Sustainability-driven Entrepreneurship. Deliverable of WP3 Content: Sustainable socio-economic development and sustainable entrepreneurship and WP4 Methods: Inter- and transdisciplinary teaching and learning methods, Vienna University of Economics and Business, Austria, University of Vechta, Německo.

Rejstřík projektů v servisním učení a jiných inovativních projektů představující magisterský program CASE o podnikání založeném na udržitelnosti

Projekty v servisním učení – Moduly 1.3 Spolupráce na více úrovních a 2.2 Výzvy pro regionální udržitelnost

Název projektu	Oblast	Kurz či program	Formát	Strana č.
● Austria Glass Recycling: 'Stakeholder-holder'	Vídeň	Výzva udržitelnosti	Servisní učení s firemními partnery	1
● Verbund: Asistenční systémy pro sebeurčený život v chytrých městech	Vídeň	Výzva udržitelnosti	Servisní učení s firemními partnery	2
● SPAR: Michl's bude doručovat	Vídeň	Výzva udržitelnosti	Servisní učení s firemními partnery	3
● Dny udržitelnosti v Piepenbrock	Vechta	Komunikace v korporátní udržitelnosti	Servisní učení s firemními partnery	4
● Piepenbrock: Udržitelnost a nábor	Vechta	Komunikace v korporátní udržitelnosti	Servisní učení s firemními partnery	5
● Lebensbaum: Pokročilé podávání zpráv o udržitelnosti	Vechta	Komunikace v korporátní udržitelnosti	Servisní učení s firemními partnery	6
● Klimataktiv: Klimaticky-aktivní oblasti	Vídeň	Výzva udržitelnosti	Servisní učení s partnery ve veřejné správě	7
● MA 22: WE GREEN	Vídeň	Výzva udržitelnosti	Servisní učení s partnery ve veřejné správě	8
● Realizace vize chytrého města pro městskou čtvrť Nový Lískovec	Brno	MUNISS – Meziuniverzitní studentská soutěž	Servisní učení s partnery ve veřejné správě	9
● Age management – bydlení seniorů	Brno	MUNISS – Meziuniverzitní	Servisní učení s partnery ve	10

		studentská soutěž	veřejné správe	
● Mutmacherei: Dělej radost, přidej se, pozvzbuzuj!	Vienna	Výzva udržitelnosti	Servisní učení s NNO	11

Podnikatelské projekty – Moduly 5.2 a 5.3 – Osobní rozvoj a koučování

Název projektu	Oblast	Kurz či program	Formát	Strana č.
● Eastcider	Vídeň	Startovní dráha pro výzvy udržitelnosti	Podnikatelský projekt	12
● Co2mpensio jde do podnikání – snižujeme mobilní emise CO2	Vídeň	Startovní dráha pro výzvy udržitelnosti	Podnikatelský projekt	13
● Gallant Change	Vechta	Kurz: Fair trade oblečení vyrobené v Číně; Program Ekonomie a etika	Podnikatelský projekt	14

Projekty sociálního podnikání – Modul 2 Udržitelná a sociální inovace

Název projektu	Oblast	Kurz či program	Formát	Strana č.
● Financování řešení pro Culture Café na trhu v Kvibergu	Göteborg	Sociální inovace a podnikání	Projekt v sociálním podnikání	15
● Využití sociálního podnikání pro boj s nelegálním obchodováním	Göteborg	Sociální inovace a podnikání	Projekt v sociálním podnikání	16
● Nové trhy díky zdravotní výchově	Göteborg	Sociální inovace a podnikání	Projekt v sociálním podnikání	17

Projekt udržitelného managementu – Modul 3.2 Udržitelná organizace a management

Název projektu	Oblast	Kurz či program	Formát	Strana č.
● Spolupráce s Jämtkraft pro nápady o budoucích energetických systémech	Göteborg	Korporátní udržitelnost/bakalářský program	Případová studie udržitelného managementu	18

Projekty eko-sociálního designu – Modul 6.1 Volitelné kurzy pro specializaci

Název projektu	Oblast	Kurz či program	Formát	Strana č.
● Holy Shit	Bozen	Magisterský program v eko-sociálním	Projekt v eko-sociálním	19

		designu	designu – spolupráce několika zainteresovaných stran	
● Malszeit – Malská rozmanitost u jednoho stolu	Bozen	Magisterský program v eko-sociálním designu	Projekt v eko- sociálním designu – spolupráce několika zainteresovaných stran	20
● NOVO – Zero Waste obchod pro Bolzano	Bozen	Magisterský program v eko-sociálním designu	Projekt v eko- sociálním designu – spolupráce několika zainteresovaných stran	21
● Wildbunt – Permakulturní tábor v Ritten/ Renon	Bozen	Magisterský program v eko-sociálním designu	Projekt v eko- sociálním designu – spolupráce několika zainteresovaných stran	22
● SUR – the act of giving	Bozen	Magisterský program v eko-sociálním designu	Projekt v eko- sociálním designu	23

Aktivní občané – Modul 6.1 Volitelné kurzy pro specializaci

Název projektu	Oblast	Kurz či program	Formát	Strana č.
● Referendum rozhodlo – Vranov se brněnským satelitem nestane	Brno	Aktivní občané očima studentů	Případová studie o aktivních občanech	25
● Z lesoparku na lesoparku	Brno	Aktivní občané očima studentů	Případová studie o aktivních občanech	26

Austria Glass Recycling: 'Stakeholderholder'

Recyklace skla jako přidaná hodnota pro ochranu klimatu a životního prostředí

Říká se, že města jsou často pohonem obnovy a společenských procesů. To jim dodává klíčovou kreativní funkci, která vytváří nové příležitosti pro inovativní iniciativy, jako je například *Smart City*. Vídeň má dobrou výchozí pozici k tomu, aby se v mezinárodním měřítku stala chytrým městem, ale také musí čelit výzvám, které jsou úzce spojeny s dynamikou růstu v rozvoji obyvatelstva. To zahrnuje i zpracování narůstajícího množství komunálního a průmyslového odpadu. Ve zvládnutí této záležitosti hraje důležitou roli oběhové hospodářství. Rakouský systém recyklace skla je dobře navržen pro recyklaci skla a snižuje tak množství odpadu. Austria Glas Recycling (AGR) je nezisková společnost, jejímž cílem je poskytnout a optimalizovat funkční oběhový systém pro skleněné obaly v Rakousku.

Spolu s partnerem projektu se musel tým studentů vypořádat s výzvou vyfiltrování přidané hodnoty AGR v udržitelném oběhovém hospodářství. Kromě hlavních obchodních činností AGR bylo definováno ještě pět oblastí, které mohou být vnímány jako cílené výchozí body pro posílení konkurenceschopnosti či udržení průkopnické role AGR.

Těchto pět oblastí dopadu jsou: Třípilířový model, sociální inovace, společenská odpovědnost firem, sítě a surové materiály. Těchto pět oblastí bylo prozkoumáno s pomocí odborníku a intenzivního výzkumu a nakonec využito pro vytvoření katalogu nápadů. Tento katalog obsahuje zvládnutelná, praktická a cílená doporučení pro AGR.

Současně s katalogem nápadů vedla projektová skupina i workshop společně s Eko-sociálním studijním fórem (ÖSSFÖ) na téma: „Kam až může udržitelnost zajít?“ Cílem workshopu byla společná práce na udržitelnosti společně s účastníky, aby se následně vytvořily udržitelné vize v aspektech „každodenního života“, „firem“ a „města“. Výsledky workshopu poté mohly být zahrnuty do katalogu nápadů jako návrhy.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Alexandra Friedl (FH Krems), Fionn Herold (BOKU), Gordana Maric (AAU), Stefanie Perl (University of Vienna), Wolfgang Thaler (University of Vienna)

Kontaktujte AGR:

Harald Hauke: hauke@agr.at

Verbund: Asistenční systémy pro sebeurčený život v chytrých městech

Verbund

V průběhu demografických změn a pokroku v medicíně se zvyšuje podíl seniorů mezi obyvateli. Ideálem je především „zdravé stárnutí doma“, což však v sobě často skýtá mnoho rizikových faktorů. Jedna palčivá otázka je, co se stane, pokud zrovna nikdo nebude přítomný. Aktivní a ambientní Assisted Living (AAL) poskytuje podporu a možnosti pro vitální a bezbariérový život i v pokročilém věku.

VERBUND AG chce rozšířit současné portfolio Smart Home a využít AAL pro seniory a postižené. Moderní technologie, které jsou propojeny v síťovém systému v domácnosti, otevírají potenciální možnosti pro kompaktní a všestrannou domácnost, která je šetrná k životnímu prostředí, díky synergiím a managementu efektivit poskytují kombinované koncepty bezpečnosti, komunikace a managementu. Přístup a uživatelská přívětivost, spolehlivost informací a motivace ke spolupráci jsou některé z klíčových bodů, které je třeba zvážit.

Ve výzkumném projektu podporovala projektová skupina VERBUND AG v designu a empirickém výzkumu a snažila se sjednotit a komunikovat zájmy zainteresovaných osob, aby mohla navrhnout koncepty a strategie pro AAL. Pomocí metod kvalitativního výzkumu jako výzkum literatury a vedení rozhovorů se seniory mezi 60 a 75 lety se nasbíraly a připravily materiály pro VERBUND AG kompaktním a srozumitelným způsobem. Z výsledků byl vytvořen rozsáhlý příklad modulárního systému, který může být rozšířen podle potřeb uživatele. Mimo jiné se během projektu vytvořila sbírka nápadů o tom, jak by se takovéto příklady mohly uvést a prosadit na trhu.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Lukas Bauer (University of Applied Sciences), Alicia Gutting (University of Vienna), Sabrina Lichtnegger (BOKU), Lukas Schönach (WU)

Contact Association:

Markus Urban-Hübler: Markus.Urban-Huebler@verbund.com

SPAR: Michl's bude doručovat

Spar AG je jednou z největších potravinářských firem v Rakousku a využívá cyklistické doručovací služby svého partnera, Michl's. Jedná se o společenskou a ekologickou doručovací službu, ale i o společenský projekt, který byl navržen, aby pomohl dlouhodobě nezaměstnaným jedincům nad 50 let se vrátit do práce. Tato doručovací služba navíc přispívá ke snížení úrovně CO₂ v rámci obchodní dopravy v centru města používáním elektrokol.

Cílem tohoto projektu bylo rozšířit všeobecné povědomí o této doručovací službě především mezi skupinou zákazníků seniorů tím, že se na ně Spar zaměří, aby dosáhl svého hlavního cíle dvou dodávek denně na pobočku. Ústřední cílová skupina seniorů by si měla uvědomit, že Michl's je udržitelná doručovací služba, ve společenském i ekologickém smyslu.

Aby se dosáhlo cíle projektu, byly provedeny rozsáhlé ankety mezi zákazníky. Sloužily jako základ pro revizi externího letáku pro zákazníky a vytvoření interního letáku pro zaměstnance Sparu, aby se o doručovací službu dozvěděli také. Taktéž byla navržena kartička na razítka, která by měla být uvedena v roce 2017.

Dialog s mnohými zainteresovanými osobami také vyústil v koncept nápadů, které Spar AG umožňují získat hlubší pochopení současné situace, potenciální budoucí partnery pro spolupráci a proveditelná opatření.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Evgeniia Boiko (JKU Linz), Erandi Kanath Dharmapalage (TU), Christian Schubert (WU),
Anke Wissing (University of Vienna)

Kontaktujte SPAR:

Franz Hölzl: Franz.HOeLZL@spar.at

Service Learning Project – Dny udržitelnosti v Piepenbrock

V rámci kontextu kurzu o komunikaci v podnikové udržitelnosti spolupracovalo sedm studentů z University of Vechta s firmou Piepenbrock, která nabízí úklid budov, facility management, údržbu a ostrahu. Cílem spolupráce bylo zlepšit účast a dosah výročních Dní udržitelnosti firmy Piepenbrock, které se měly konat potřetí hned po národním týdnu udržitelného jednání vyhlášeném německou Radou pro udržitelný rozvoj. Po detailní konzultaci se zástupci firmy Piepenbrock identifikovali studenti zásadní úkoly a otázky, které vyvstaly z předchozích zkušeností s touto akcí a které je třeba adresovat. Pustili se tak do výzvy najít způsoby, kterými by šlo motivovat více zaměstnanců, aby se aktivně podíleli na akci a zvýšili tak její vliv a všeobecnou oblíbenost.

Na základě shromáždění informací o běžných způsobech komunikace se zaměstnanci a externími zainteresovanými osobami, které od podniku získali, a taktéž na základě vlastního zhodnocení ohlašování událostí studenti vytvořili všeobecný koncept pro nadcházející Dny udržitelnosti Piepenbrock. Koncept obsahoval návrhy a doporučení pro mnoho různých aspektů komunikace, ale také pro strukturu a obsah akce. Studentům se podařilo významně podpořit Piepenbrock organizací a uskutečnění jeho akce pomocí zvážení různých sdělovacích prostředků a jednotlivých způsobů, jak správně oslovit cílovou skupinu s lákavými tématy. Toto může také ovlivnit budoucí akce podniku a jejich výkonnost v rámci udržitelnosti všeobecně.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Lisa Beermann, Celina Oppermann, Neele Rucho, Marianne Schirmer, Dorothee Wieborg, Sebastian Zimmermann

Projekt v servisním učení – Udržitelnost a nábor

Skupina pěti studentů z University of Vechta v severním Německu vypracovala projekt, který se zabýval konkrétními náborovými strategiemi podniku Piepenbrock, který nabízí úklid budov, facility managementem, údržbou a ostrahu a udržuje vysoké standardy pro udržitelné výrobky a služby. Studenti se nejdříve informovali o náborových strategiích všeobecně a o důležitosti sjednocení náborových strategií s potřebami a cíli společnosti, a až poté teprve zjišťovali, jaké konkrétní praktiky v současné době využívají náboroví pracovníci firmy Piepenbrock. Jelikož byl projekt zasazen do rámce kurzu o komunikaci v rámci podnikové udržitelnosti, zaměřoval se na způsoby, kterými společnost oslovuje a láká budoucí potenciální zaměstnance. Studentům bylo brzy jasné, že speciální charakteristiky této pobočky obnáší určité výzvy, ale také nabízí velkou příležitost pro umístění udržitelnosti: I když není oblast úklidu příliš atraktivní pracovní oblastí, explicitní závazek k udržitelnosti může udělat výrazně dobrý dojem na ekologicky uvědomělé osoby, které hledají práci.

Na základě tohoto zjištění a důkladné analýzy situace určili studenti možnosti, jak by se mohlo lépe využít praktik udržitelnosti, které se v rámci náborové komunikace ve firmě již využívají. Vyvinutý koncept sestával z pěti klíčových kroků: úprava negativního sektorového faktoru, spojení všech aktivit pro udržitelnost, viditelné představení těchto aktivit na přihlašovacím portálu, úprava obsahu a jazyka pracovních inzerátů a viditelné zavádění udržitelnosti v náborovém procesu. Skupinka studentů spolupráci s Piepenbrock a jejich zaměstnanci během projektu velice ocenila.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Carmen Grünebaum, Simon Isbrecht, Fabian Kentsch, Maria Schmedt, Mathias Stohr

Service Learning Project – Pokročilé podávání zpráv o udržitelnosti

Tento projekt se vyvinul v rámci kurzu o komunikaci v podnikové udržitelnosti, který nabízela University of Vechta ve spolupráci s Lebensbaum, společností, která vyrábí organické a částečně fair-trade koření, čaje a kávu. Pět studentů z různých oborů se rozhodlo pustit do oblasti podávání zpráv o udržitelnosti a seznámit se s různými schématy a směrnicemi, které společnosti využívají. Společně se zaměstnanci Lebensbaum zkoumali a diskutovali studenti současné podávání zpráv o udržitelnosti, aby tak identifikovali body, ve kterých by mohlo dojít ke zlepšení a aspekty, které ještě nebyly adresovány.

Co se týče pokynů GRI, zjistili, že by podnik měl začlenit ještě více aspektů týkajících se sociálního zabezpečení zaměstnanců jak v ústředí firmy, tak i v rámci řetězce dodavatelů. Studenti také provedli kvalitativní výzkum mezi zákazníky organických supermarketů, aby získali představu o požadavcích typických zákazníků firmy Lebensbaum co se korporátní odpovědnosti týče.

Výsledkem těchto dvou přístupů jsou formulovaná doporučení pro komplexnější podávání zpráv a všeobecnou komunikaci a účast. Konkrétní kategorie, o kterých se hovořilo, byly pracovní praktiky, lidská práva, občanská angažovanost a zodpovědnost za výronky. Díky spolupráci s Lebensbaum měli studenti možnost zažít komunikaci v podnikové udržitelnosti v reálné situaci a jasně se dozvědět o transparentnosti globalizovaného trhu.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Sarah de Oliveira Moreira, Magdalena Anastasia Müller, Carina Fierley, Inga Verst, Julia Weißhaupt

klimaaktiv: Klimaticky-aktivní oblasti

Prezentovaný projekt je zasazený do iniciativy klimaaktiv pro ochranu klimatu od Ministerstva zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství (BMLFUW), jejímž cílem je snížit emise skleníkových plynů zvýšením tržního podílu technologií a služeb, které jsou šetrné ke klimatu. V rámci Rakouské strategie pro klima jsou vyvíjeny a zaváděny aktivity na ochranu klimaty, opatření a nástroje v oblasti stavění a renovací, úspory energie a obnovitelná energie a mobilita. Nezbytnou součástí iniciativy pro ochranu klimatu jsou úspěšné výzkumné projekty, aby se tak dosáhlo cílů stanovených na 21. Klimatické konferenci (COP 21), jako například omezit globální oteplování na 1,5 °C ve srovnání s předindustriální érou. Mimo to jsou důležité i efektivní aktivity a nástroje (jako například Rakouská Cena za ochranu klimatu, Ekologická stopa).

Během projektu byly navrženy „vize“ klimaticky aktivních oblastí a byla určena kritéria pro koncepty udržitelného bydlení za účelem vytvoření image, která je hmatatelná pro obyvatelstvo. Hlavním záměrem projektu byl vizuální popis každodenních situací obyvatel v udržitelných rezidenčních oblastech pomocí několika krátkých videoklipů. Hlavní klip představuje téma a adresuje základní problematiku spojenou s environmentální udržitelností. Tři podklipy, které jsou na tomto založené poskytují doplňující obsah na sub témata mobility, společenských problémů a kvality staveb.

Závěrečným výstupem byly počáteční vizuální informační zdroje, které divákům nabízejí jednoduché, zapamatovatelné a kondenzované příspěvky na téma udržitelných obyvatelných čtvrtí, a které také umožňují žít v takovémto prostředí, a ideálně i podnítí zájem o udržitelné žití a životní styly.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Joe Beeg (WU), Tino Blondiau (BOKU), Charlotte Mann (University of Vienna), Ronald Singer (WU), Theo Spiess (University of Vienna), Anna Stimpfl (BOKU), Winnie Wendelin (TU)

Kontaktujte klimaaktiv:

Katharina Kowalski: katharina.kowalski@bmlfuw.gv.at

MA 22: WE GREEN

Studie proveditelnosti realizace ozelenění fasády během procesu renovace ubytování ve WHA Lorystraße a NMS Enkplatz

Díky neustále se zvyšujícím teplotám způsobeným změnami klimatu a efektem městského tepelného ostrova (Urban Heat Island – UHI) je ve velkých městech přes léto vysoká tepelná zátěž, která bude v budoucnosti ještě narůstat. Tento projekt se zabýval ozeleňováním fasád a střech za účelem snížení tohoto efektu. Ozelenění budov má nejen pozitivní efekt na mikroklima, ale zlepšuje i kvalitu života v městě.

Cílem tohoto projektu bylo zvýšit přijetí různých zájmových skupin a použít cílená opatření pro vysvětlení pozitivních efektů ozelenění obyvatelům měst a zainteresovaným osobám. Projektová skupina si za svůj konkrétní cíl určila nadnět téma ozelenění fasád v rámci stavitelského projektu v oblasti Geiselbergu/Enkplatz ve vídeňském Simmeringu. Také by měla být navíc vypracována studie proveditelnosti pro ozelenění fasády nové střední školy na náměstí Enkplatz ve vídeňském Simmeringu, která by sloužila jako návod pro ty, kteří by se provedením ozelenění zabývali.

Díky společné účasti na mnoha jednáních s partnerem projektu MA22 a díky aktivní snaze o dialog s aktéry, kteří se projektu účastní, jsme mohli všechny zainteresované osoby přesvědčit o výhodách zelené fasády, která se nyní stala fixní součástí plánování. Studie proveditelnosti, která bude vypracována na začátku roku 2017 bude sloužit jako návod pro plánovače, kteří budou realizovat ozelenění fasády na Enkplatz.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Laura Diethart (Uni Vienna), Nicola Herrmann (BOKU), Corinna Matzka (Uni Vienna), Michael Molina (WU), Nina Radl (BOKU), Julia Schwarzbauer (FH Krems)

Kontaktujte MA 22:

Jürgen Preiss: juergen.preiss@Vienna.gv.at

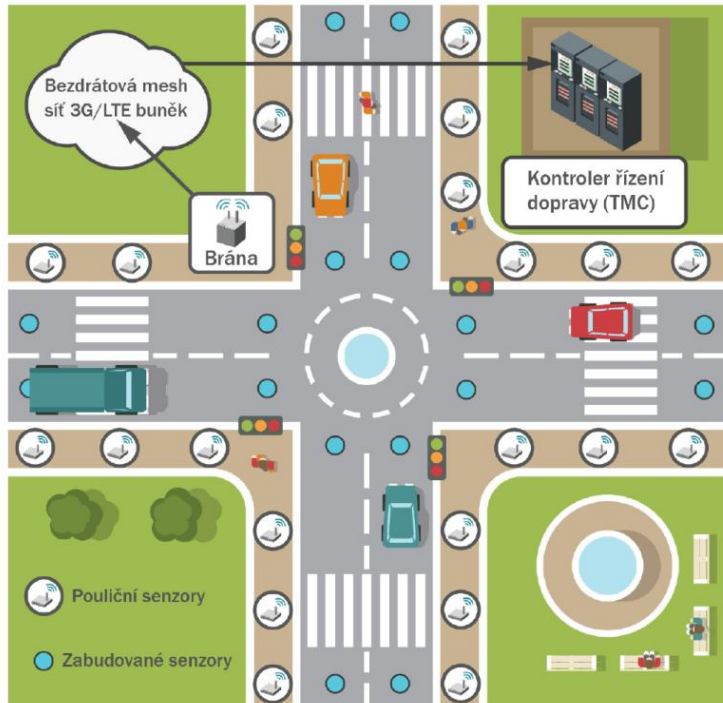
Projekt v servisním učení

MUNISS – Meziuniverzitní studentská soutěž

Projekt: Realizace vize chytrého města pro městskou čtvrť Nový Lískovec

Neustále rostoucí počet měst označovaných jako chytrá města (smart cities) spolu se zvyšujícím se počtem obyvatel, kteří pro svůj život vyžadují každodenní přesun v rámci města s využitím hromadné dopravy nebo osobních automobilů způsobil v posledních několika letech exponenciální nárůst počtu dopravních prostředků. Tato situace vyústila v řadu výzev týkajících se managementu dopravy v dnešních městech ve vztahu k problematice parkování, znečištění ovzduší, dopravních omezení a nehod. Z tohoto důvodu byla pozornost v rámci projektu MUNISS 2016 (téma chytrá čtvrť) zaměřena právě na problematiku managementu dopravy, respektive optimalizace parkování a zajištění parkovacího pořádku. Tým číslo 79 byl vybrán, aby se vypořádal s problematikou zajištění parkovacího pořádku ve čtvrti Nový Lískovec (Brno, Česká republika) a poskytnul návrh pilotního projektu na dobře promyšlený dopravní systém pro tuto čtvrť.

Následující body lze považovat za zásadní pro koncept chytrého města, co se mobility týče: efektivní regulace a management dopravy (včetně jízdy na kole a parkování), využití telematiky, administrativní opatření a promyšlený rozvoj městské infrastruktury.

Jak tento projekt, který byl zkombinován s relevantní literaturou ukazuje, klíčovým prvkem dnešních chytrých měst je dobře promyšlený dopravní systém. To také zahrnuje především systémy pro sledování obsazenosti parkovacích míst a aktuálního pohybu autobusů, trolejbusů a metra v reálném čase, jak je znázorněno na obrázku č. 3.

Pro úplné informace o projektu (jednotlivá rozhodnutí, možná rozšířitelnost atd.) se prosím podívejte na nezkrácenou verzi v češtině na <http://muniss.cz/pro-verejnost/> (Téma 29 – Chytrá čtvrť).

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Pavel Mašek, Radka Plchová, Ina Schmidt, Martin Štůsek, Daniela Vasasová, Kryštof Zeman, Sabina Žochová

Service Learning projects

MUNISS - Meziuniverzitní studentská soutěž

Projekt: Age management – bydlení seniorů

Hlavním cílem tohoto projektu bylo navrhnout konkrétní opatření pro zlepšení kvality života starších obyvatel města. Náš projekt by se měl především věnovat rozvoji ubytování pro skupiny seniorů. Je však také možné projekt rozšířit a zahrnout do něj i jiné aspekty bydlení ve městě. V našem projektu jsme se opírali o Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 a zaměřili jsme se zejména na seniory, kteří mají ekonomické či jiné sociální obtíže, například na ty, kteří si pronajímají byt a jsou neustále vystavováni vysokým úrovním stresu díky tomu, že jejich životní styl závisí na výši nájemného. Proto by je mohly zajímat alternativní možnosti ubytování. Základní myšlenkou našeho projektu není seniory vyčleňovat od jiných sociálních skupin, ale naopak je integrovat. Proto jsme čerpali z mezinárodních zkušeností s vytvářením více ubytovacích možností pro seniory. Nejdříve jsme projekt postavili na modelu sdíleného bydlení a cohousingu. V úvahu jsme brali také socio-demografické analýzy a územní plánování města Brna. Znalosti a prognózy, které jsme získali v jiných zemích také hráli velkou roli při přípravě řešení, které bychom chtěli nabídnout městu Brnu a brněnským seniorům.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Adéla Chroboczková, Mariia Solomatina, Dominika Vlčková, Daniel Kupsa, Nela Faltusová, Anna Václavová, Lenka Jobánková

Mutmacherei: Dělej radost, přidej se, povzbuzuj!

Potenciály, příležitosti a limity platformy pro udržitelné a alternativní projekty, životní styly a nápady

Cílem projektového skupiny v kurzu „Výzvy udržitelnosti“ bylo zhodnotit a optimalizovat mapu odvahy Mutmacherei. Použité metody měly jak kvalitativní, tak kvantitativní povahu. Byla provedena anketa online, stejně tak jako workshopy v třídách pro určení toho, jak různé skupiny vnímají Mapu odvahy.

Díky více než 400 zodpovězeným online dotazníkům a feedbacku ze třech školních workshopů jsme získali přehled o využití Mapy odvahy a přístupu jednotlivých skupin uživatelů.

Byly prozkoumány závěry z ankety a z toho vyplývající návrhy pro vylepšení Mapy odvahy a předány Mutmacherei. Tyto výsledky jsou nyní určené k tomu, aby byly používány jako pomůcka pro rozhodování ohledně budoucích kroků pro optimalizaci Mapy odvahy.

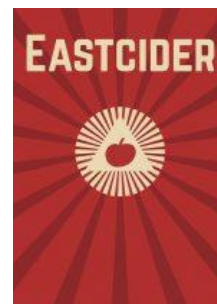
Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Hanna Gureczny (TU), Nadja Najjar (BOKU), Valeria Romme (WU), Jenufa Simonis (University of Vienna), Yvonne Stimpfl (BOKU)

Kontaktujte Mutmacherei:

Ira Mollai: ira@mutmacherei.at

Eastcider

V Rakousku se stále nachází přibližně 40 000 hektarů sadů, které dohromady přibližně odpovídají rozloze Vídně. Rok za rokem na tomto území leží ladem 200 000 tisíc tun nevyužitých jablek.

Naším projektem bychom chtěli tohoto ohromného potenciálu využít. Tato jablka sklídíme a vyrobíme z nich mošt. Takto využijeme jídlo, dáme sadům znovu nějaký účel a na závěr, když si usrknete tohoto suchého, šimravého nápoje, budete vědět, že to je dobrá věc pro životní prostředí a osvěžení pro mě, a to stojí za to.

Sady jsou důležitou součástí rakouského ekosystému. Bohužel je mnoho z těchto luk ničeno, protože jsou náročné na práci a už se v nich nevidí celkový smysl. Jsme proti monokultuře a chceme posílit biodiverzitu, co se jabloní týče. Zpracováním těchto jablek na mošt dáváme majitelům sadů příležitost tato jablka využít. Toto nabízí spotřebitelům ekologický/biologický výrobek, který nepotřebuje žádné chemické přísady. Koupě tohoto výrobku podporuje rakouský kulturní areál sadů a můžete si díky ní dopřát chvíli relaxace s nápojem.

V Rakousku v současné době existuje několik moštů, jejichž základem jsou jablka z Rakouska. Ta však pocházejí z monokultur a nezaměřují se tak na udržitelnost a biodiverzitu. Je pro nás především důležité rozšířit povědomí mezi městskými zákazníky. Odkud tento výrobek pochází, jak byl vyroben a jak může mé spotřebitelské chování změnit přírodu? Můžu tento proces pozitivně ovlivnit? Toto jsou otázky, které chceme svým zákazníkům rafinovaně předat. Jakmile dojde k zjištění, že existuje rozdíl v chuti v porovnání s podobnými výrobky, jde o „aplikovanou biodiverzitu“. Přinášíme přírodu zpátky do měst, byť v uhlazené formě.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Andreas Brunauer (WU), Gabriel Gumhold (WU), Natascha Ickert (Vienna university)

Contact Eastcider:

E-mail: cider.provider@gmx.at

Facebook: <https://www.facebook.com/eastcider/>

CO₂mpensio jde do podnikání – snižujeme mobilní emise CO₂

Jsme rádi v pohybu, rádi cestujeme a prožíváme dobrodružství. Během toho se nám podařilo naše cestovatelské chování učinit alternativní a udržitelné, a téměř vždycky tak ušetříme CO₂. S CO₂mpensio bychom tuto jiskru chtěli předat dalším mladým zájemcům a podnikům, aniž bychom nabádali ke zříkání se něčeho.

Již od června 2016 je na trhu dostupná bezplatná aplikace CO₂mpensio pro výpočet CO₂ emisí při road tripech a cestách letadlem pro soukromé osoby. Kompenzační příspěvky, které budou darovány na tuto kauzu 100% podpoří projekt ochrany klimatu v Etiopii. Používání aplikace je jasné a moderní, stejně jako náš přístup k tomu tématu. Chceme způsobit revoluci v negativních diskuzích o CO₂ pomocí alternativních pozitivních činností a zároveň podnítit opětovné zvážení této problematiky.

Prozatím jsme vybudovali komunitu na Facebooku, která má 2000 členů, které pobízíme k tomu, aby nejenže používali naši aplikaci, ale aby všeobecně snížili CO₂ až za hranice sektoru mobility. Dlouhodobým cílem je pak zahájit hnutí na ochranu klimatu. S dosahem k více než 90 000 lidem na Facebooku v prosinci 2016 už na tom slušně pracujeme!

Momentálně pracujeme s renomovanou poradenskou firmou z Německa na vývinu rozšířené obchodní verze pro služební cesty ekologicky uvědomělých firem. Kromě možnosti kompenzace za služební cesty si také klademe za cíl zavádění ekologicky šetrných alternativ. Pro tento účel rozšíříme naši aplikaci, abychom vytvořili její webový protějšek, který by firmám nabízel čtyři projekty pro ochranu klimatu (dvakrát s Gold Standard). Vývoj partnerských projektů si lze prohlédnout transparentně a přínos firem bude zpracován a vizualizován lákavou formou v rámci marketingu-inženýrství. Kompenzační dary budou ve 100% výši předány projektům na ochranu klimatu. Zisková marže se vytvoří poskytováním aplikace – za tuto IT službu se odvádí měsíční poplatek.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Julia Bauer (TU), Florian Doebler (WU), Hannah Maxie Frost (Uni Vienna), Lukas Kruppa (WU), Roxane Seiwald (BOKU)

Kontaktujte CO₂mpensio:

Facebook-page: <https://www.facebook.com/compensio/>

Homepage: <https://compensio.org/>

Gallant Change

Na základě kurzu „Fair trade oblečení vyrobeno v Číně“, které nabízela v rámci svého programu „Ekonomie a etika“ University of Vechta, vynaložila skupina 26 studentů velké úsilí, aby navrhli, vyrobili a distribuovali kus oblečení, které splňuje jisté standardy fair trade. Projekt spojoval dimenze udržitelnosti a etiky s výzvami podnikání, a ukázal se jako intenzivní vzdělávací zkušenost pro všechny zúčastněné. Díky složitosti této snahy se skupina rozhodla vytvořit podskupiny, z nichž měla každá jiný úkol a ústřední zájmy. Jedna podskupina se zaměřovala na výpočty a logistiku, jiná na organizaci a třetí podskupina si na starost vzala design a distribuci tohoto oděvu. Nicméně, procesy v rámci tohoto projektu si nakonec vyžádaly změnu struktury podskupin a jejich úkolů.

Během celého projektu byli studenti vedeni nejen svým učitelem, ale taktéž intenzivně záležitost osobně konzultovali s výrobcem textilií KTC a jeho vrchním ředitelem Gerhardem Flatzem a marketingovou odbornicí Angelikou Kölle. Studenti jejich cenné rady velice ocenili pro procesní otázky a navigaci v korporátním světě. V jiných situacích však museli studenti překážky překonat pouze sami v rámci své skupinky. Naučili se budovat funkční demokratické struktury v rámci skupinky, jak převzít zodpovědnost a občas také přijímat rozkazy od ostatních členů skupiny. Pro úspěch tak bylo třeba hodně času, trpělivosti a tvrdé práce, nemluvě o obtížích, které obnáší založení udržitelného start-upu, které ani nebyly zmíněny. Nakonec to ale všechno stálo za to: Polo tričko [Gallant Change](#) si nyní můžete objednat, je skvělým doplňkem do šatníku uvědomělého zákazníka.

Společenský projekt: Financování řešení pro Culture Café na trhu v Kvibergu

Tento projekt byl vytvořen v rámci kurzu Sociální inovace a podnikání (magisterský program v Podnikání založeném na znalostech) na Katedře ekonomiky a společnosti, University of Gothenburg v kontextu Kulturního domu Kviberg. Tato instituce je neziskovou

organizací, která chce prosazovat kulturu, místa pro mezikulturní setkání a společenské podniky v oblasti Kviberg v Göteborgu. Kvibergský trh, který nabízí širokou škálu second-handových výrobků a jídla každý víkend přiláká mezi pěti až deseti tisíci návštěvníků. Na tomto setkávacím místě se mluví mnoha jazyky, je to melting pot, kde na jednom místě vznikají společenské vazby, kultura a podnikatelství. Kulturní dům Kviberg chce zřídit alternativní kulturní místo pro setkávání, Culture Café, ve spolupráci s prodejci a návštěvníky trhu, stejně tak jako s místními asociacemi a kulturními skupinami, což se studentům jevílo jako zajímavý případ, ke kterému by mohli přispět řešením, které by potenciálně mohlo rozvinout celou čtvrť. Tímto nápadem bylo to, že by Culture Café mělo hostit umělecké centrum a organizovat kulturní události a přednášky na podporu společenské udržitelnosti v oblasti a okolí města. Umělci, asociace a řečníci z různých zázemí, kteří nemají svou vlastní platformu, by tak dostali šanci oslovit širší publikum. Ti, kteří v kavárně pracují pak mají možnost být partnerem a podílet se na vzniku a provozu kavárny.

Společenský problém, který tento projekt adresuje, je vysoká nezaměstnanost v oblasti a také segregace, která je výsledkem mnoha různých původů a národností. Studenti identifikovali podnikatelskou povahu Culture Café v kombinaci s nedostatkem znalostí o financování projektů ve fázi zřizování jako příležitost, kde by mohli mít přínos. Kulturní dům Kviberg chce řešit společenské problémy vytvořením místa, které funguje jako přirozený setkávací bod, kde spolu mohou spolupracovat různé skupiny imigrantů. Sjednocením, zapojováním a rozvíjením kompetencí lidí mohou být vyřešeny i jiné problémy, například ty environmentální. Doufáme v to, že bude možno vytvořit obchodní prostředí, které je klimaticky neutrální. Studenti navrhli vyřešit problematiku financování Kulturního domu Kviberg formou *crowdsourcingu* a *crowdfundingu*. Studenti do detailu zkoumali, jak by tato řešení měla být navržena a co by bylo třeba pro jejich úspěšnost, přičemž si jako vzor a inspiraci vzali zkušenosti z předchozích úspěšných kulturních podniků v Göteborgu.

Společenský projekt: Využití sociálního podnikání pro boj s nelegálním obchodováním

Případ RealStars je příkladem studentského projektu, který prosazuje podnikatelský způsob uvažování, aby tak ovlivnil společnost. Tento projekt je uskutečňován v kontextu kurzu Sociální inovace a podnikání (Magisterský program v Podnikání založeném na znalostech) na Katedře ekonomiky a společnosti na University of Gothenburg. RealStars je nezisková organizace v Göteborgu s cílem pracovat pro lepší svět bez obchodu s lidmi. Organizace šíří povědomí o problematice na národní úrovni, stejně tak jako za hranicemi v rámci EU pomocí kampaní, spoluprací se společenskou odpovědností firem a dokonce uměleckých a módních iniciativ, které šíří poselství „férového sexu“. Hlavní strategií při boji s obchodem s lidmi je snížit poptávku. Švédsko je jednou z mála zemí, jejichž právní systém zakazuje nákup sexu. Práce RealStars je založena na lidských právech a jejím cílem je ovlivnit rozhodovatele na úrovni EU. Organizace je především podporována prací pro bono ze strany jejích partnerů, což ze spolupráce dělá klíčový předpoklad pro rozvoj organizací a upoutání více pozornosti k problematice. RealStars by si přálo, aby firmy, které jsou zapojeny v zodpovědném a udržitelném obchodu, přidaly obchod s lidmi na svou agendu. Příležitost spolupracovat vyvstává, když společnosti uvedou výrobky, které ve své marketingové kampani používají logo RealStars a šíří tak toto poselství. Tento případ představuje problém na globálním měřítku. Metody společenského podnikání jsou především zajímavé pro hledání řešení tohoto problému, jelikož základní myšlenka je tuto myšlenku šířit v podnikatelském duchu a podnítit tak spolupráci.

UNIVERSITY OF GOTHENBURG
SCHOOL OF BUSINESS, ECONOMICS AND LAW

Studenti identifikovali obchod s lidmi jako společenský problém, který představuje porušování lidských práv – lidé musí mít svobodu pohybu a právo kontrolovat své vlastní tělo. Toto bezpráví a zneužívání lidského těla brání mentálnímu a společenskému rozvoji oběti, což vede k poškozenému sebevědomí a ztrátě důstojnosti, a také k větším společenským rozdílům. V tomto případě zřizuje společenský podnikatel iniciativu pro vytvoření názorů proti obchodu s lidmi, aby rozšířil povědomí o této problematice a mohl tak jednoho dne přispět k jejímu řešení. Studenti naznali, že současné hlavní zaměření organizace je najít velké množství iniciativ, které by mohly povědomí o této problematice rozšířit mezi širší veřejností. Studenti proto navrhují spolupráci s jedním z větších kavárenských fair-trade řetězců ve městě, který by mohl tuto organizaci propagovat ve svém denním provozu. Při výběru partnera na spolupráci je důležitým faktorem, na který upozornili studenti, že by měly existovat nějaké obchodní výhody a bod styku, kde může být toto poselství adresováno. Základní myšlenkou je to, že pokud bude toto poselství adresováno diskrétně, například krátkou zprávou na hrnku či letáku, může dojít ke spontánním konverzacím a povědomí se tak může šířit a nabýt na významu díky konverzacím. Padly návrhy, že by se to mohlo provést prodáváním pohlednic v kavárně, položením jmenného seznamu na pult, použitím hrnků s natištěnou zprávou a prodejem určitých nápojů, které by zahrnovaly příspěvek pro RealStars.

Společenský projekt: Nové trhy díky zdravotní výchově

Studenti kurzu Sociální inovace a podnikání (v rámci magisterského programu v Podnikání založeném na znalostech) na katedře Ekonomie a společnosti na University of Gothenburg pracovali s projektem „Vzdělání jako strategie pro přístup na trh“. Tento projekt je obzvláště zajímavý, jelikož kombinuje společenskou a obchodní inovaci v kontextu rozvojových zemí a je zaměřen na zlepšování kvality lidských životů. Základní myšlenkou bylo zřídit poradenskou organizaci, která nabízí podnikům v západním světě možnost své výrobky uvést a prodávat na nových trzích díky vzdělávání lidí v cílových zemích, především pomocí zlepšování jejich znalostí o hygieně. V mnoho rozvojových zemích jsou nemoci a symptomy související s hygienou způsobeny nejen nedostatkem zdrojů, ale i nedostatkem informovanosti. Tyto informace jsou široce přístupné v západním světě, ale málokdy je sdílíme s lidmi, kteří by je opravdu využili. Firmy, které vyrábějí hygienické a zdravotní výrobky přitom neustále hledají nové trhy. Tyto firmy identifikovaly nedostatek informací jako podstatnou překážku pro expanzi na jižní trhy. Například nadnárodní společnost Unilever tento problém již adresuje svou iniciativou Udržitelný plán pro život, která si klade za cíl vzdělat miliardu lidí v otázkách hygieny a zdraví do roku 2020.

Během projektu studenti shromáždili vědomosti o potenciálních zákaznících, stavu současného trhu pro hygienické a zdravotní výrobky a také o potenciálním obchodním modelu pro tyto nové trhy. Studenti navrhli obchodní model a organizační strukturu, která by zlepšila současný přístup k těmto trhům. Nedostatek finančních zdrojů byl identifikován jako překážka pro vzdělávací projekty. Toto je především zřetelné v neziskových organizacích, které jsou v těchto zemích činné. Myšlenkou bylo, že by neziskové organizace měly vytvořit přidruženou ziskovou firmu, která by sloužila jako konzultant v otázkách zdraví a prodávala by své znalosti a vzdělávací služby komerčním podnikům. To by komerčním aktérům umožnilo získat přístup na tyto trhy, zatímco by výchova o zdraví byla nadále poskytována těmito neziskovými organizacemi.

Nadbytek, který by vydělala zisková poradenská společnost může být následně darován neziskové organizaci a využit na charitativní účely. Navržené řešení nabízí strukturu, která by zabránila konfliktům zájmů, které by mohly ve spolupráci mezi neziskovými organizacemi a komerčními aktéry vyvstat.

Případová studie: Spolupráce s Jämtkraft pro nápady o budoucích energetických systémech

Na začátku roku 2017 bylo 51 studentů v kurzu Podniková strategie na School of Business, Economics and Law na University of Gothenburg vyzváno k předložení nápadů, které by propagovaly udržitelnost pro elektrické spotřebiče.

Tato případová studie se od běžných případových studií lišila tím, že byla založena na skutečných podnikatelských výzvách, které zažil Jämtkraft, středně velká energetická společnost na severu Švédska.

Tento případ byl sestaven společností ImpactEd, která zde sloužila jako zprostředkovatel a přeměňoval návrhy studentů na specifické proveditelné návrhy pro firmu. Problematika, se kterou se měli studenti ve skupinkách po 4-5 vypořádat, bylo dát rady, které by pomohly přeměnit obchodní model Jämtkraftu tak, aby se přizpůsobil digitální době.

Studenti dostali popis projektu, který nabízel přehled výzev pro energetický sektor, který by se měl stát odpovědí na otázky změny klimatu a jiné výzvy, které se týkají udržitelnosti v rámci energií. Jämtkraft toto adresoval tak, že si dal za cíl vytvořit digitální platformu, která by měla změnit způsob, kterým zákazníci spolupracují s dodavateli elektřiny. Tato platforma by měla být zaměřena na modernizaci spolupráce mezi užitkovými společnostmi a spotřebiteli během celého životního cyklu dodávek a používání, což pak může potenciálně proměnit celý obchodní model společnosti.

Studenti byli požádáni o vyřešení tří spolu souvisejících úkolů:

- 1: Zhodnotit, jak by mohla strategie digitalizace navázat na současné praktiky společnosti v rámci udržitelnosti;
- 2: Prozkoumat hodnotové nabídky digitalizační strategie pro firmu, a
- 3: Vytvořit obraz této platformy a na základě předchozího zhodnocení navrhnout tři možné prvky, které by platforma měla nabízet, aby co nejlépe vytvořila strategickou hodnotu.

Návrhy studentů byly zkomplikovány a předány Jämtkraftu. Níže je uvedeno krátké shrnutí:

Témata	Návrh
Monitor energie	Uživatelé by měli být vyzváni k tomu, aby si určili cíl pro udržitelnost v rámci své spotřeby energie
Chytrá domácí kontrolní deska	Senzor, který by byl připojen ke všem zdrojům energie v domácnosti by zákazníkům lépe umožnil kontrolovat a měřit svou spotřebu energie.
Komunitní centrum	Společenská komunitní platforma, kde mohou zákazníci sdílet své zkušenosti se šetřením energie.
Trh s energií	Středisko, ve kterém by mohla probíhat spolupráce s různými společnostmi, které nabízí výrobky a služby, díky čemuž by zákazníci Jämtkraftu mohli jednodušeji začít používat energicky efektivní výrobky.
Zákaznická podpora	Zákazníci se mohou ptát na otázky, na které by odpovídali profesionálové z Jämtkraftu a zákazníci z komunity.
Zákaznický účet pro energii	Zákazníci, kteří by měli přebytek energie, kterou vyprodukují jejich sluneční panely, by se o ni mohli podělit s jinými účastníky této sítě, kteří energii potřebují.

Po kurzu byl zhodnocen tento nový přístup k případovým studiím a byl proveden průzkum mezi studenty ohledně jejich zkušenosti s tímto případem z reálného života. Výsledky ukázaly, že studenti tuto možnost velice oceňují.

HOLY SHIT – Auf ein Wörtchen über das stille Örtchen

Ukázka:

HOLY SHIT nadnáší téma, které se na veřejnosti často neobjevuje: Naše výkaly mají nadpřirozené schopnosti – a bohužel o tom nikdo neví. Co se tedy vlastně za touto denní povinností skrývá?

Popis projektu:

Na základě nedostatku zdrojů, změny klimatu a z toho vyplývajícího plánu 17 Cílů udržitelného rozvoje pro rok 2030 zkoumá HOLY SHIT roli komunikačního designu v udržitelných změnách:

(Jak) může eko-sociální design přispět k šíření povědomosti o přínosu zpracovávání lidských výkalů, jednoho z posledních tabu v západní společnosti, které mohou sloužit jako důležitý a recyklovatelný materiál v rámci cyklu zdrojů?

“Holy Shit – auf ein Wörtchen über das stille Örtchen” se zaměřuje na komunikativní přístup, který kombinuje vizuální design, projektový management, a stejně tak i vytvoření konceptu a umírněnost participativních akcí v regionálním měřítku. Zde bere projekt v úvahu i místní a nadregionální partnery. Zaměřuje se tedy i na efekt, který jde nad rámec projektu této diplomové práce a vytváří impuls a úrodnou půdu pro budoucí činnost.

Mysli globálně, konej místně

Na základě prototypu přenosného kompostujícího záchodu toto téma veřejnosti představuje pop-up výstava a participativní akce HOLY SHIT, vytváří tak i komunikační strategii a základ pro zavedení přístupu pro znovuvyužití výkalů v kontextu Jižního Tyrolska.

Hledání vhodného způsobu komunikace, který by toto téma, které je bohaté na kulturní a historické dědictví a má v sobě velký společenský, ekonomický a ekologický potenciál, zviditelnil na veřejnosti. Nicméně, prolomení jednoho z posledních tabu a hovoření o výkalech na veřejnosti vyžadovalo místo dotyku, které toto téma umožňuje řešit skrz zábavu, fakta a příjemný zážitek. Přenosný kompostující záchod funguje jako platforma, díky které se můžeme bavit o tématu znovuvyužití výkalů coby hodnotného zdroje. Coby alternativa ke konvenčním chemickým záchodům komunikuje nejen nápad tohoto projektu, ale také ho zároveň hned realizuje. Společně s místními partnery projektu (specialisté na dřevu *Lobis Elements* a zprostředkovatelé diskuze *blufink*) spojuje HOLY SHIT místní zaujaté osoby z politiky, organizací, výzkumu a organizátory akcí na veřejné dvoutýdenní pop-up výstavě ve školce Schullian. V participativní instalaci se diskutovala otázka „Přenosných kompostujících záchodů pro Jižní Tyrolsko“ a její realizovatelnost. To umožnilo si nejenom vytvořit obrázek o všeobecné náladě, zapojit specialisty v realizačním procesu již od začátku a vytvořit podněty pro další činnosti. Projekt byl navíc vytvořen v nepřetržitě probíhající výměně s existujícími půjčovnami kompostujících záchodů v Německu a Švýcarsku. To nám poskytlo nejen znalosti od expertů, ale také podpořilo nadregionální síť a spolupráci.

HOLY SHIT tak vytváří můstek, od kterého se mohou odrazit další budoucí akce a podporuje udržitelnou změnu v kontextu Jižního Tyrolska a za jeho hranicemi.

Studentka, která se na projektu podílela:

Johanna Perret

www.blufink.de/holy-shit

<http://www.forum-csr.net/default.asp?News=11357>

<https://www.ff-bz.com/gesellschaft-wissen/2017-43/du-heilige-scheisse.html>

MALSZEIT – Malská rozmanitost u jednoho stolu

Ukázka:

“Projekt Malszeit se podařilo přivést oponenty a zastánce debaty ohledně pesticidů, kteří by si spolu běžně nesedli, na společnou večeři. Dalo by se to téměř považovat za malý zázrak.”

Popis projektu:

Mals je malá vesnice, která nabízí překvapivě velké množství povolání a výrobků na vysoké úrovni — především v oblasti kulinářství a zemědělství. Díky struktuře zemědělství a ekonomiky, která zde funguje v malém měřítku, je každý výrobek úzce spojen se svým výrobcem. Být farmářem nebo gastronomem zde není pouhou profesí, ale způsobem života. Přestože to možná zní idylicky, objevily se nyní konflikty, se kterými se teď musí vesnice vypořádat. Petice proti používání pesticidů rozdělila obyvatele na dva tábory: na ty, kteří podporují konvenční zemědělství a na ty, kteří chtějí Mals změnit na oblast bez pesticidů. Díky této situaci je těžké začít nové projekty, umožnit komunikaci a spolupráci a spojit aktéry. A tady do záležitosti vstupuje náš projekt MALSZEIT. Malszeit však neadresoval tento konflikt přímo. Nabídnul příkladové řešení, jak různé strany znovu spojit. Jméno “Malszeit” má dva významy: Na jednu stranu si udělat čas na komunitu v Mals a na druhou stranu spolu usednout k jídlu.

Cíl:

Cílem projektu Malszeit bylo ukázat hodnotu rozmanitosti lidí a výrobků, abychom tak mohli vytvořit základ pro budoucí spolupráci. Společné jídlo bylo ústředním prvkem Malszeit – a každý účastník přispěl na akci darováním výrobků. Takto se daly dohromady všechny ingredience pro jídlo. Malszeit tak nejenom spojil všechny různé výrobky do jednoho jídla, ale dostal i všechny účastníky k jednomu stolu. Tato osobní atmosféra vytvořila prostředí pro neutrální komunikaci daleko od konfliktu.

V rámci této události byli účastníci požádáni, aby se účastnili interaktivního mapování, které sestávalo ze dvou částí. První tabule ukazuje jednoduchou mapu vesnice. Na druhé tabuli byli představeni účastníci společně s jídly a jednotlivými ingrediencemi. Účastníci měli nejdříve označit svou pozici na mapě. Zadruhé měli najít výrobky, které darovali pro jídlo Malszeit, vyznačit je a připojit ke svým jménům.

Tím, že se spojily různé ingredience podle jídel se zviditelnila spojení nejen mezi výrobky, ale i mezi jednotlivými výrobci a gastronomií. Mapa takto zviditelnila pozitivní zážitek ze sdíleného Malszeit a synergie, které se vytvářejí networkingem a spoluprací. Jelikož je cílem Malszeitu vytvořit osobní komunikační základ, je důležité uchovat vědomosti a kontaktní informace. Proto byl navržen ručně vyrobený booklet. Poskytl vhled do farem a restaurací, a také do více osobních detailů. Informační struktura bookletu a vizuální jazyk Malszeitu se zaměřily na propojení účastníků. Spojením výrobků a lidí na jedné akci kombinuje Malszeit prvky vizuálního, společenského a zážitkového designu.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Johanna Perret a Lena Rieger

NOVO – Zero waste obchod pro Bolzano

Ukázka:

NOVO znamená “nové” — a nové vždycky znamená dělat věci trochu jinak: NOVO je organický supermarket, který se veřejnosti otevřel v Bolzanu v roce 2017. Jelikož velká část výrobků, které obchod nabízí, nemá obal, je zcela na zákazníkov, aby se rozhodl, kolik daného výrobku potřebuje. NOVO následuje hnutí „zero waste“ a doufá, že přispěje ke snížení odpadů jak z obalů, tak i jídla a dá lidem šanci konzumovat víc udržitelně a zodpovědně. Tyto výrobky se tedy dají koupit bez obalu: v textilních taškách, skleněných dózách nebo lahvích, které si buďto koupíte v obchodě anebo přinesete z domu.

NOVO přináší nakupování potravin bez plastu do Bolzana a pomáhá zavést myšlenku zero waste společnosti.

Přístup projektu: Ale jak můžeme navržený projekt učinit opravdu a plně eko-sociální sám o sobě? NOVO samo o sobě rozhodně podporuje eko-sociální přechod ve společnosti, ale jak bychom mohli coby návrháři strukturovat naši práci tak, aby podporovala hodnoty ekologické a společenské udržitelnosti? Pro začátek jsme provedli anketu mezi bezobalovými obchody v Německu, Itálii, Švýcarsku a Rakousku o tom, co je důležité a význačné při zakládání zero waste obchodu. Dále jsme navštívili zero waste obchody, abychom získali inspiraci a nápady na koncepty pro interiér obchodu, a možnosti řešení pro nádoby a obaly, branding a vizuální vzhled a komunikační strategie. Abychom tyto vědomosti sdíleli, a podporovali tak budoucí bezobalové obchody, vytvořili jsme Open Source Project Timeline a Wiki se všemi informacemi, které jsme shromáždili.

VÝSTUP NÁVRHU

Podle nás jde eko-sociální design za hranice vizuálního designu. Je to způsob, jak zkombinovat konceptuální a designovou práci s komunikací a networkingem na podporu udržitelné a společenské změny.

1. Koncept a filozofie NOVO

Spolu s majiteli NOVO jsme stanovili 3 zásadní hodnoty: Otevřenost, udržitelnost a zodpovědnost. To vytvořilo základ pro nápady, jak by se tyto hodnoty daly převést do reality obchodu: Kávový koutek, kde si zákazníci mohou dát pauzu a odpočinout si, popisky v obchodě v několika jazycích, abychom zahrnují lidi všech národností, spojení s veganskou/vegetariánskou restaurací, abychom vytvořili synergii co se týče využití jídla, cedulky na výrobcích, které o nich poskytují informace, košíky a kartičky s recepty, aby se mohli lidé inspirovat, jak vlastně výrobky, které NOVO nabízí, využít – a mnoho dalších nápadů.

2. Dynamický branding & vizuální jazyk

Jelikož se NOVO zabývá přepracováním a přeformulováním současných podmínek v systému jídla a konzumace, interiér obchodu, stejně jako jeho branding, tento nápad využívá tak, že rozbíjí rámec. Dynamický a pohyblivý branding zahrnuje myšlenku pohybu a změny.

3. Realizace

NOVO bylo vyvinuto ve spolupráci s Marií a Stefanem Zanotti, kteří si přáli otevřít bezobalový obchod v Bolzanu a zjednodušit tak získávání ingrediencí pro zdravější a lepší způsob života. Nakonec se

NOVO otevřelo veřejnosti na ulici Weggenstein a okolo myšlenky žití bez plastu a bez obalů se na sociálních médiích zformovala skupina „Zero Waste in Südtirol“.

Studenti, kteří se na projektu podíleli:
Johanna Perret, Insa Keilbach a Giulia Bencini

wildbunt — Permakulturní tábor v Ritten/Renon

Popis:

Eko-sociální design může být chápán jako participativní, mezioborový proces, který je zaměřený na komunitu, aby vytvořil udržitelná a holistická řešení. Nejde jenom o změnu v estetice, ale i o kontextuální přehodnocení. Výzkumná otázka zde byla: Jak může eko-společenský design přispět k vytvoření zájmu a oceňování přírody mezi dětmi za pomoci principů a praktik permakultury?

Neustálá ekologická, společenská, politická a ekonomická destabilizace formuje dnešní dobu. Kořeny problému můžeme najít v lidské kultuře. A zde se právě může uplatnit wildbunt. Díky svému holistickému přístupu k permakultuře nabízí možná řešení pro dnešní environmentální a kulturní krizi. Prvním krokem je pozorovat a pochopit, jak funguje příroda. V druhém kroku se pak nashromážděné poznatky integrují do plánování a navrhování lidských systémů.

Původní zaměření bylo na vyvinutí, plánování a realizaci projektu: byl vyvinut prázdninový program pro děti na téma permakultura, pro který se navázala spolupráce se vzdělávacím centrem *Haus der Familie (HdF)* v Ritten/Renon v Jižním Tyrolsku. Dva pětidenní kurzy daly 10-15 dětem ve věku 7 až 12 let možnost si prozkoumat zahradu ve vzdělávacím středisku.

Tento projekt může být rozdělen na 3 fáze: Hledání partnerů a financování, příprava a vývoj výstupu a na závěr jeho implementace a úvaha. Tyto dva kurzové týdny sloužily jako prototypy, které jsou předmětem vědeckého zkoumání, wildbunt tak můžeme zařadit do oblasti „výzkumu skrz design“.

Pro přípravu obsahu zahradničení a permakultury a jejich následného rozdělení do modulů byl připraven rozsáhlý rámec. Každý modul se zaměřuje na jedno téma, ke kterému byly vytvořeny studijní a pracovní materiály, které děti učí základní vědomosti o tématu. V druhém kroku se na toto seznámení navázalo a znalosti se ještě více rozšířily. Po zahradě se například rozložilo seno a ovčí vlna jako mulč, z recyklovaných materiálů se postavil červí kompost a děti vyráběly obaly na semínka z recyklovaných novin.

Aby byl projekt ještě více svázán s regionem, bylo přizváno několik hostů. Například Teo Libera, místní farmář pěstující organická jablka nás podporoval během modulů „Ekosystém lesa“ a „Žížala a červí kompost“. Cílem bylo dětem dopřát radostnou a zajímavou zkušenost, při které se mohly i něco naučit společně se zainteresovanými osobami z okolí, a poskytnout jim četné zdroje a výchozí body, od kterých se mohou odrazit a začít tak objevovat své zájmy a silné stránky.

"wildbunt – Permakulturní tábor v Ritten/Renon" je plánován a realizován v německém jazyce. Povaha prázdninového programu se odráží na designu. Styl písma a barvy jsou hravé a živé a doplněné ručními ilustracemi. Jádrem soupravy náradí je krabička se sběratelskými kartičkami, které dětem vysvětlují řadu témat. Děti dostávají další materiály, aby mohly dále zahradničit i doma. Díky své modulární povaze mohou být rámec kurzu a souprava flexibilně rozšiřovány.

Výsledky: Bylo zřejmé, že se wildbunt změnil ve funkční a prakticky aplikovatelný koncept. Sebeurčené učení v přírodním prostředí a dávání impulsů děti podpořilo ve zkoumání svých zájmů, což jim dalo šanci spolupracovat s komunitou. Blízký kontakt s přírodou a zahájení malých projektů přispělo k více ohleduplnému a uvědomělému zacházení s přírodou a živými tvory ze strany dětí.

Osoby, které se účastnily a partneři: Insa Keilbach, Eko-socialní návrhářka, Lea Köder, permakulturní návrhářka, Haus der Familie, vzdělávací centrum v Ritten/Renon, Jižní Tyrolsko.

the act of giving **SUR**

Úvod – the act of giving

The Act of Giving je projekt o „darování“, který je založený na výzkumu a má za cíl co nejvíce prozkoumat a pochopit tuto komplexní problematiku. Pro analýzu toho, jak se různé dary projevují, byl proveden multidisciplinární výzkum. Sledovaná problematika byla zkoumána na základě již existujících extenzivních studií v oblasti antropologie a sociologie a také průzkumu tohoto odvětví se zaměřením na design. Tato analýza vedla k vytvoření diagramu, který můžeme využít pro pochopení tohoto jevu samotného a pro srovnání jeho různých fenoménů. Dary jsou mocným nástrojem, jsou prostředníky mezilidských vztahů. Pokud k darům přistupujeme uvědoměle, znamená to, že využíváme jejich potenciálu tvořit, rozvíjet a udržovat vztahy mezi jednotlivými členy komunity.

Systém, který přehodnocuje tzv. „dárkové předměty“ vznikl jako výsledek předchozí studie. Zaměřuje se specificky na dary s myšlenkou, což jsou předměty, které jsou navrženy tak, aby vytvářely, obnovovaly a organizovaly vztahy mezi lidmi.

Popis projektu SUR

Sur je název navrženého systému. Je to proces, který má za cíl uvážit vztah mezi dárce a příjemcem a vytvořit přitom vhodné a prospěšné předměty. S pomocí návrháře a nástrojů, které poskytne *Sur*, je dárce proveden procesem vymyšlení a následným vytvořením daru, který je speciálně realizován tak, aby podpořil, obnovil a rozvíjel vztah s příjemcem. Systém je rozdělen na tři hlavní fáze:

- 1) Fáze dialogu mezi návrhářem (který na sebe bere roli „osobního dárce“) a dárce, která má za cíl porozumět kontextu a existujícímu vztahu mezi dárce a příjemcem;
- 2) Fáze společného nápadu a návržení, která je spoluprací návrháře a dárce a má za cíl nakreslit a vytvořit předmět, který bude darován;
- 3) Fáze výroby, které se účastní jak návrhář, tak i dárce, místní řemeslníci a experti.

Vzniklý přínos a závěr

Flexibilita systému z něj činí formát, který může být aplikován a upraven pro různé prostory a kontexty, jelikož je vytvořen tak, aby využil místního potenciálu a zdrojů každého místa, které mu bude domovem. Díky *Sur* tak vlastně vzniká síť řemeslníků, návrhářů a dárců, kteří patří (vždycky se měnící) konkrétní místo. Spojuje místní udržitelné materiály a výrobní technologie se schopnostmi, které již může mít každý dárce, a díky souhlasnému a netradičnímu způsobu platby prosazuje podporu a výměnu v rámci schopností a zastaralých materiálů.

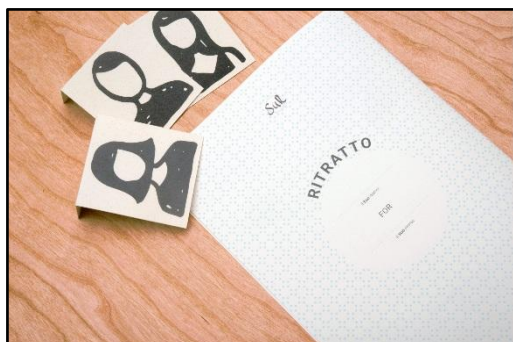
Studenti, kteří se na projektu podíleli:

Giulia Bencini – studentka magisterského programu v Eko-sociálním designu na Free University of Bozen-Bolzano.

Webová stránka

www.sur-gifts.net

Obrázky (na další stránce)

RITRATTO – Jeden z nástrojů, který byl použit během procesu vytváření předmětu/daru.

GINKGO – Dar od Francescy pro Andreu, naušnice pro Francesčin roztáhnutý piercing, kterou Andrei dává, když jsou od sebe

GINKGO – Naušnice při nošení

Aktivní občané očima studentů

Referendum rozhodlo – Vranov se brněnským satelitem nestane

Vranov u Brna je vesnička nejen hezká a příjemná, ale i urbanisticky velice unikátní. Má svoji bohatou historii, jelikož původně vznikla pod poutním kostelem a paulánským klášterem. Velmi významný je pro tuto obec i poměrně stálý počet obyvatel. Díky tomuto se podařilo zachovat v podstatě původní podobu Vranova u Brna.

Tato výjimečná vesnice ale měla být podle plánovaných územních změn přeměněna v další z typických brněnských satelitů. Zastupitelstvem navrhovaný nový Územní plán Vranova měl totiž za cíl malou obec výrazně zvětšit, a tím i zcela přetvořit. Počítal s navýšením počtu obyvatel až o 520 jedinců ve 150 nových domech. Tyto změny by také výrazně ovlivnily i kulturní a přírodní hodnoty obce. Zastavěny měly být totiž dvě významné a přírodně nejzajímavější lokality Vranova.

Zastupitelstvo obce se na novém územním plánu nemohlo shodnout, ale nakonec se ho rozhodlo prosazovat. Obyvatelé Vranova s tímto zásahem většinou nesouhlasili a začali proti němu společně bojovat. Několikrát vyjádřili zastupitelům nesouhlas s plánovaným územním plánem, avšak vždy byli odkázáni na pozdější jednání, zasedání a návrh územního plánu se mezitím pomalu měnil v realitu.

V té době se do vesnice dostala skupina několika aktivistů, kteří vycítili blížící se prohru a rozhodli se neponechat nic náhodě. Jejich prvotní snahou byla komunikace se zastupitelstvem za účelem uspořádání besedy s občany i developery, kterou se podařilo uskutečnit na jaře roku 2013.

Ačkoliv se názor občanů na zástavbu unikátních lokalit po besedě nezměnil, přípravy na schválení územního plánu pokračovaly. To už skupina aktivistů nevydržela a naznala, že jediným způsobem, jak nejvhodnější a férovou formou zamezit rozšiřování Vranova, je uspořádat referendum. Občanům Vranova rozeslali dopisy s podrobným vylíčením zamýšleného rozšiřování obce i možnými následky. K dopisu připojili také prosbu o podepsání listiny, která by umožnila místní referendum uspořádat. Jejich snaha se setkala s úspěchem. Bylo potřeba zformulovat přesné otázky a referendum dostatečně propagovat, aby mohlo být považováno za platné. Otázky, které byly občanům nakonec předloženy, se jich tázaly na to, zdali by obec Vranov měla udržet svůj celkový počet obyvatel pod 1000 a užít práv samostatné působnosti obce, aby tak zabránila zástavbě.

Referendum proběhlo současně s komunálními volbami v říjnu 2014, a zúčastnilo se jej 220 z celkových 599 oprávněných osob. Referendum bylo prohlášeno za závazné, neboť pro odpověď ANO v obou otázkách hlasovalo více než 25 % všech oprávněných osob.

A tak se stalo, že po několikaletém projednávání a schvalování nového územního plánu jej nyní obecní zastupitelstvo bude muset znovu přepracovat. Kdo se však s výsledky referenda ani trochu neztotožnil, je majitel pozemků Nad rybníkem. Krátce po vyhlášení referenda svůj pozemek oplotil a zamezil tak přístup k jedinému rybníku v obci nejen obyvatelům, ale také návštěvníkům.

I přes drobné komplikace si však občané nyní mohou konečně oddechnout. Atraktivní lokality zastavěné nebudou, alespoň ne v dohledné době a jedinečný ráz obce s udržitelným nárůstem počtu obyvatel tak bude zachován po řadu dalších let.

Aktivní občané očima studentů

Z lesoparku na lesopark

Před rokem 2006 začala Ostrava plánovat rozšíření Vědecko-technologického parku (VTP Ostrava) jako způsob pro rozvoj města a přilákání zahraničních investorů. Díky VTP Ostrava by město mohlo nabídnout tisíce pracovních míst, výzkumné prostory a inkubátory pro vědce a mnoho dalších pozitiv pro město. Občané městské čtvrti Poruba, kde měl být park postaven, i široká veřejnost projekt uvítali, nesouhlasili však s lokalitou jeho umístění.

VTP Ostrava měl být vybudován na jednom z posledních zelených míst Poruby, v místním lesoparku. Ten je pro tamní obyvatele významným relaxačním bodem města. Je jednou z posledních zelených a klidových zón mezi zastavěnými částmi města. Když se již v roce 2007 začala výstavba Vědecko-technologického parku připravovat v porubském lesoparku ve spolupráci s Vysokou školou báňskou – Technickou univerzitou Ostrava (VŠB-TUO), začali se Porubané obávat ztráty svého oblíbeného relaxačního místa.

Financování projektu zajistilo město Ostrava, přičemž velká část financí se měla získat z privatizací. Město Ostrava od soukromých majitelů vykoupilo většinu parcel, na kterých mělo být rozšíření VTP realizováno. Nicméně, nezávislé urbanistické studie uvedly, že výstavba VTP v lokalitě není vhodná z mnoha důvodů. V blízkosti lesoparku se například nachází Planetárium Ostrava, na jehož činnost by světelné znečištění z nově stojících budov a veřejné osvětlení mohlo mít negativní vliv.

I přes nesouhlasná stanoviska z řad odborníků a široké veřejnosti zastupitelé město Ostravy požádali o změnu územního plánu lokality. Rada městského obvodu Poruba však nejprve nevydala potřebný souhlas pro přístup k pozemkům a jejich zástavbě. Krátce poté město Ostrava změnilo statut (2013) a oslabilo pravomoci jednotlivých obvodů. V budoucnu tak bude mít velká Ostrava rozhodující slovo ve významných otázkách týkajících se vědy a výzkumu nebo při rozšiřování průmyslových zón. Změna územního plánu byla schválena a původní orná půda lokality byla redefinována jako plocha občanského vybavení. Zároveň bylo zadáno zpracování investičního záměru a posouzení vlivu na životní prostředí EIA.

Porubané s projektem nadále nesouhlasili a podle zákona byl v roce 2015 vytvořen petiční výbor. Jeho petice nasbírala více než 10 400 podpisů. Jako reakce na petici Porubanů a na výzvu rektora VŠB-TUO, vznikl tým architektů, který vytvořil alternativy pro vhodnější umístění VTP. Jejich práce Alternativní návrh umístění VTP v Ostravě uvádí hned několik alternativních lokalit splňujících základní požadavky projektu. Architekti zmiňují jak nesouhlas občanů Poruby a zastupitelů MO Poruba, tak například nedostatečnou stávající infrastrukturu a občanskou vybavenost. V květnu 2016 proběhla beseda o rozšiřování VTP. Starosta Poruby, rektor VŠB-TUO a tým architektů debatovali s občany o alternativních možnostech. Závěrem besedy bylo vyhotovení studie proveditelnosti pro čtyři alternativní lokality.

Lokalita umístění VTP tak nadále zůstává nejasná. V listopadu 2016 obvod městské části Poruba navrhl změnu územního plánu, která lokalitu Lesoparku redefinuje zpět z plochy pro občanskou vybavenost na ornou půdu. Celá kauza tak nadále zůstává otevřená.